

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2080/2023
25.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Никола Вуковић, адвокат из ..., против тужене ЈМУ „Радио телевизија Србије“ из Београда, чији је пуномоћник Олга Ђорђевић, адвокат из ... и туженог ЈП „Емисиона техника и везе“, Београд, чији је пуномоћник Марија Ивановић, адвокат из ..., ради поништаја, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3726/21 од 10.05.2022. године, у седници одржаној 25.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против става један изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3726/21 од 10.05.2022. године, у делу у коме је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2916/18 од 23.10.2020. године у делу става другог који се односи на враћање тужиоца на рад, у ставу трећем, у делу става четвртог за уплату припадајућих доприноса, у ставу петом, седмом и осмом изреке, и против става два изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3726/21 од 10.05.2022. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против става један изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3726/21 од 10.05.2022. године, у делу којим је потврђен став један изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 2916/18 од 23.10.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2916/18 од 23.10.2020. године, ставом првим изреке, није дозвољено објективно преиначење тужбе као у поднесцима од 31.01.2019. године и од 18.04.2019. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење ЈМУ „Радио телевизија Србије“ из Београда број ... од 24.11.2004. године о престанку радног односа тужиоца и обавезана првотужена ЈМУ „Радио телевизија Србије“, Београд, да тужиоца

врати на рад, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке, обавезана је првотужена ЈМУ „Радио телевизија Србије“ из Београда, да тужиоцу на име накнаде штете за неисплаћене зараде у периоду од 01.12.2004. до 30.03.2008. године исплати укупан износ од 639.027,00 динара са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ од доспелости до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде под претњом принудног извршења. Ставом четвртим изреке, обавезана је првотужена ЈМУ „Радио телевизија Србије“, Београд, да за тужиоца на износе из става трећег изреке почев од 01.12.2004. године до 30.03.2008. године уплати припадајуће порезе и доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијали за Град Београд, за здравствено осигурање Републичком заводу за здравствено осигурање, за осигурање за случај незапослености Националној служби за запошљавање Београд, у висини у којој то обрачунају наведене институције на дан исплате у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе друготужени ЈП „Емисиона техника и везе“ Београд да тужиоца врати на рад на радно место на коме се налазио пре доношења поништеног решења, као неоснован. Ставом шестим изреке, обавезана је првотужена ЈМУ „Радио телевизија Србије“, Београд да тужиоцу накнади трошкове поступка у укупном износу од 743.750,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом седмим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе друготужени ЈП „Емисиона техника и везе“ Београд, да му солидарно са првотуженим ЈМУ „Радио телевизија Србије“, Београд накнади трошкове поступка, као неоснован. Ставом осмим изреке, обавезан је тужилац да друготуженом ЈП „Емисиона техника и везе“ Београд, накнади трошкове поступка од 124.500,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде, под претњом принудног извршења.

Допунским решењем Првог основног суда у Београду П1 2916/18 од 10.05.2021. године, одбачена је тужба тужиоца у делу у којем је тражио да се обавезе првотужени ЈМУ „Радио телевизија Србије“, Београд, да тужиоца врати на радно место на којем се налазио пре доношења поништеног решења, као недозвољена.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3726/21 од 10.05.2022. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужене ЈМУ „Радио телевизија Србије“, Београд и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2916/18 од 23.10.2020. године, у ставу првом, другом, трећем, у делу става четвртог изреке за уплату доприноса за обавезно социјално осигурање, ставу петом, седмом и осмом изреке. Ставом другим изреке, укинута је пресуда Првог основног суда у Београду П1 2916/18 од 23.10.2020. године у преосталом делу става четвртог изреке и одбачена тужба тужиоца у делу тужбеног захтева за уплату припадајућих пореза на износе из става трећег изреке почев од 01.12.2004. године до 30.03.2008. године. Ставом трећим изреке, укинута је решење садржано у ставу шестом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 2916/18 од 23.10.2020. године и допунско решење Првог основног суда у Београду П1 2916/18 од 10.05.2021. године и предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновни поступак. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужене ЈМУ „Радио телевизија Србије“ за накнаду трошкова поступка по жалби.

Решењем Врховног касационог суда Р1 326/22 од 31.08.2022. године, у поступку решавања сукоба надлежности између Апелационог суда у Београду и Првог основног суда у Београду (у односу на одлуку садржану у ставу трећем изреке пресуде

Апелационог суда у Београду Гж1 3726/21 од 10.05.2022. године), одлучено је да је за поступање стварно надлежан Апелациони суд у Београду.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3599/22 од 16.11.2022. године, ставом првим изреке, стављена је ван снаге пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3726/21 од 10.05.2022. године у ставу трећем изреке, потврђено је решење о трошковима поступка садржано у ставу шестом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 2916/18 од 23.10.2020. године, укинута је допунско решење Првог основног суда у Београду П1 2916/18 од 10.05.2021. године и одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужени ЈМУ „Радиотелевизија Србије“, Београд да тужиоца врати на радно место на којем се налазио пре доношења поништеног решења, као неоснован.

Против правноснажне пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3726/21 од 10.05.2022. године (сем у делу става првог изреке којим је потврђен део става другог изреке првостепене пресуде П1 2916/18 од 10.05.2021. године којим је поништено као незаконито решење првотуженог о отказу уговора о раду од 24.11.2004. године) тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде поступка и погрешне примене материјалног права због које је чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено.

Тужени ЈП „Емисиона техника и везе“, Београд је доставио одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23- у даљем тексту: ЗПП) и утврдио да је ревизија тужиоца делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је, код првотужене, на основу закљученог уговора о раду број ...од 03.07.2003. године, био запослен на неодређено време на пословима ... у ПЈ ТВ и ФМ Предајници РТС. Побижаним решењем од 24.11.2004. године тужиоцу је, на основу одредбе члана 101. став 1. тач. 3) и 49. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 70/01 и 73/01) и члана 12. Уговора о раду, отказан уговор о раду, али је ово решење као незаконито поништено делом става другог изреке првостепене пресуде која је у том делу потврђена ставом првим другостепене пресуде који није ревидиран. Првостепени суд је обавезао првотуженог да тужиоца врати на рад и накнади му штету у виду неисплаћене зараде у периоду од 01.12.2004. до 30.03.2008. године чија је висина утврђена на основу налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, уз уплату пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање на досуђене износе. Одлуком Владе РС 05 број 023-6407/2009-1 од 09.10.2009. године основано је Јавно предузеће „Емисиона техника и везе“ за управљање емисионом инфраструктуром. Наведено предузеће је 16.02.2010. године уписано у АПР и почело са радом дана 01.01.2011. године. Првостепени суд није дозволио објективно преиначење тужбе из поднесака тужиоца од 31.01.2019. године и 19.04.2019. године, јер није било целисходно и у интересу парничних странака ради разјашњења спорног правног односа између њих с обзиром на фазу поступка. Приговор недостатка пасивне легитимације на страни друготуженог у погледу враћања тужиоца на рад оцењен је као неоснован. Тужилац никада није био запослен код друготуженог, а из Одлуке о оснивању не произлази да је друготужени преузео сва права и обавезе првотуженог, нити да је у смислу Закона о раду и Закона о привредним друштвима овом одлуком одређен за правног следбеника сектора првотуженог у коме

је тужилац био запослен. При томе је друготужени Одлуком Владе основан као посебно правно лице, а сви запослени у Сектору ТВ и ФМ Предајници првотуженог нису преузети аутоматски, већ су раскидали радни однос са првотуженим и тек тада закључивали уговоре о раду са друготуженим.

Другостепени суд је, одлучујући по жалбама тужиоца и туженог, оценио да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање у потврђујућем делу правилно применио материјално право дајући за своју одлуку разлоге које прихвата и другостепени суд, док је првостепену пресуду укинуо у делу става четвртог изреке за уплату пореза на досуђене износе накнаде штете на име неисплаћене зараде и тужбу у том делу одбацио, налазећи да одлучивање о том делу захтева не спада у надлежност суда. Поступајући по решењу Врховног касационог суда Р1 362/22 од 31.08.2022. године којим је решен сукоб надлежности између Апелационог суда у Београду и Првог основног суда у Београду, другостепени суд је пресудом Гж1 3599/22 од 16.11.2022. године ставио ван снаге став трећи изреке пресуде Гж1 3726/21 од 10.05.2022. године, укинуо допунско решење првостепеног суда од 10.05.2021. године и одбио захтев тужиоца да га првотужени врати на радно место на коме је радио пре доношења поништеног решења о отказу уговора о раду.

По налажењу Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужиоца у делу који се ревизијом побија.

Одредбом члана 281. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05 ... 55/18), прописано је да ће се поступак за отказ уговора о раду који је започет, а није окончан до дана ступања на снагу овог закона, окончати по прописима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона.

Одредбом члана став 108. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 70/01 и 73/01), прописано је да ако суд донесе правноснажну одлуку којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос, запослени има право да се врати на рад ако то захтева (став 1); поред враћања на рад из става 1. овог члана, послодавац је дужан да запосленом исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која му припадају по закону, општем акту или уговору о раду и уплати доприносе за обавезно социјално осигурање (став 2).

Цитирана одредба Закона о раду подразумева реинтеграцију и реституцију права запосленог у случају да се судском одлуком утврди да је запосленом незаконито престао радни однос. Реинтеграција подразумева враћање на рад, уз исплату накнаде штете у висини изгубљене зараде и других примања која му по закону, општем акту послодавца или уговору о раду припадају (реституција). Како је првостепеном пресудом поништено решење туженог ЈМУ „Радио телевизија Србије“ из Београда број ... од 24.11.2004. године, којим је тужиоцу, са даном 01.12.2004. године, престао радни однос код овог туженог, правилно је, по оцени Врховног суда, нижестепеним пресудама обавезан првотужени ЈМУ „Радио телевизија Србије“ из Београда да тужиоца врати на рад, као и да му накнади штету у виду неисплаћених зарада за период од 01.12.2004. године до 30.03.2008. године, са припадајућим доприносима за обавезно социјално осигурање. С тим у вези Врховни суд налази да су неосновани наводи ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права, јер друготужени, који је основан Одлуком Владе Републике Србије од 09.10.2009. године, није правни следбеник Сектора ТВ и ФМ Предајници у коме је тужилац био запослен, нити је преузео права и обавезе првотуженог, због чега не може бити ни обавезан да тужиоца врати на рад по поништеном решењу првотуженог од 24.11.2004. године.

Поред тога, тужилац никада није био запослен код друготуженог, нити је доказао да би га друготужени након оснивања преузео.

Правилна је одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. члана 154. и члана 165. став 2. ЗПП.

Са изнетих разлога, Врховни суд је, применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП-а одлучио као у ставу првом изреке.

У преосталом делу, ревизијом тужиоца се побија другостепена пресуда у делу става првог изреке којим је потврђен став први пресуде Првог основног суда у Београду П1 2916/18 од 23.10.2020. године, којим није дозвољено објективно преиначење тужбе из поднесака тужиоца од 31.01.2019. године и 18.04.2019. године.

Према члану 420. ЗПП-а, странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан (став 1). У поступку поводом ревизије против решења сходно се примењују одредбе овог закона о ревизији против пресуде (став 6).

Ревизијом тужиоца у наведеном делу побија се другостепена пресуда у делу одлуке која има карактер решења којим се парнични поступак правноснажно не окончава. Због тога је ревизија тужиоца у наведеном делу недозвољена, јер је изјављена против одлуке против које се по закону не може изјавити.

На основу члана 413. ЗПП-а, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**